

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz. földszint (Arany Bika bérház. Tel.: 113 (7 mellékállomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. n. 3-7-ig.

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemleret. Tel.: 113 (7 mellékállomással). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

Megjelent a rendelet a haszonbérletekről, 8 nap alatt be kell jelenteni a 25 holdnál nagyobb földbérleteket

Tett és hitvallás

A magyar vidéken rendezett Új Kenyér ünnepek között a debreceni volt a legnagyobb arányú, ez volt a legimpozánsabb és lelkesebb dolgában is élen álló. Ezt nem mi mondjuk, hanem az ünnepen itt járt vendégek, kik szelíti vasárnap az ország több helyén megfordultak az akkor tartott ünnepeleken.

A hatalmas arányú seregszemle tett és hitvallás volt egyben.

Tett volt abban a vonatkozásban, hogy dokumentálta a legteljesebb demokratikus összefogást, a munkás-parasztszövetség megfoghatatlan voltát, melyhez szívvel, lélekkel csatlakoztak a haladó értelmiség.

Hitvallás volt az új Függetlenségi Front mellett, mely a népi demokrácia kiteljesedéseinek szilárd alapját jelentti. A lelkes hangulat mutatta, hogy a lelkek itt teljesen megérték a Front megújításában rejülő nagy gondolat befogadására.

A demokratikus erők szorosabb összefogásának és együttműködésének gondolata itt Debrecenben természetesen talált. Ennek szemmel látható és füllel hallható bizonyossága volt a vasárnapi hatalmas felvonulás, az azt követő gyűlés és általában a nagy nap minden mozzamata.

Mi ennek az eredője? Nem más, mint az a tény, hogy Debrecen, ez a nagy vidéki géppont egyformán agrár és ipari város. A paraszti és az ipari dolgozók egymás mellett élve, egymást megbecsülve, látható és látják, hogy egyakarásuk, együttműködésük viszi előre az ország ügyét, az újjáépítést és a demokratikus fejlődést. Segítőáruk ebben a haladó értelmiség, a szabadfoglalkozásuk társadalmi rétege, amint ezeknek csoportjait ott láttuk a hatalmas felvonuláson a munkások és parasztek tízezrei között.

Az a szilárd meggyőződés, hogy jövő boldogulásunk útja a munkás-parasztszövetség, a népi demokrácia gyökereit vet Debrecen népében. Az újjáépítés terés elert eredmények, melyek már eddig is ezen a vonalon vittünk, minden ember előtt ellenállhatatlan tények bizonyították, hogy a fejlődés csak erről a vonalról indulhat el és kizárólag ezen az úton hoz további eredményeket.

Az idej új kenyér, a bőségesebb termés jobb élelmiszer, lehetőséget biztosít a magyar népek. A termés beakarítása után az őszi hónapokban a politikai életben az új vetés ideje következik el. Ekkor határozzák meg és foglalják pontotba az Új Függetlenségi Front programját és indítják útjára a politikai fejlődést a népi demokrácia jegyében.

Debrecen népe, mikor az új kenyérrel ünnepelt, sikra szállt a Függetlenségi Front megújítása mellett, bizonyosságot adta teljes lelki felkészültségének arra, hogy továbbra is munkálja, sőt szorosabbra tegye a munkás-parasztszövetséget. Itt a reakció végleg elvesztette a csatát. Itt nem fog a lelkek a reakció bármilyen környefont mesterkedése. Debrecen népe megmutatta vasárnap, hogy a demokratikus fejlődés útján ha-

Debrecen népe ünnepelte az új kenyér, hitet tett a munkás-parasztszövetség és a Függetlenségi Front mellett

Több mint ötvenezer ember vett részt a hatalmas arányú ünnepi felvonuláson

Felejthetetlen és arányában impozáns volt a debreceni Új Kenyér ünnep. Soha nem látott tömegekben vonult fel Debrecen népe és lelkesen ünnepelte a magyar föld adását, az új kenyérét. Ennek az ünnepnek politikai jelentőséget is adott, hogy ennek a nagy vidéki városnak és tanyavilágának népe hitet tett a munkás-parasztszövetség és az új Függetlenségi Front mellett. Több mint ötvenezer ember vett részt a hatalmas demonstráción.

Másfélórás felvonulás

A Petőfi szobor leleplezési ünnepsége után, amiről külön cikkben számolunk be, megindult az ünnepi felvonulás. Jóval többen vettek részt a felvonulásban, mint az eddigi legnagyobb debreceni megmozdulásban, az idej május 1-i felvonulásban. Igaz, most a környék népe is bejött a városba, hogy jelenlétével hitet tegyen a fau és a város ünnepeinek közös voltáról. Felvonult Debrecen minden dolgozója: az ipari munkásság szatúgy, mint az értelmiségi dolgozók, hogy ostozzanak a parasztság ünnepeiben. Mert ez az ünnep, az Új Kenyér ünnep egyformán a paraszta, a munkásé, az értelmiségé. A munkásság erőteljes részvételé bizonyította a munkás-paraszt szövetség megbonthatatlan egységét.

Tíz órára járt az idő, amikor megindult a hatalmas felvonulás: Rendező Gárdisták kerékpáros láncát a metet élen az Egyéiertés zenekara mögött a londoni olimpián sikeres szereplő debreceni olimpiakörök haladtak: Sándorné Nagy Margit, Mogyoróssy-Klencs János, Tóth Lajos, Tarányi József, Némethy Gyula, Mogyoróssy Győző. A felvonulás úrvonalának két oldalán sűrű sorokban elhelyezkedtek közönségek mindenütt lelkes tapsal köszöntötte a Magyarországnak értékes helyszíneket szerzett debreceni olimpiaköröket. Egy demonstrációs csoport követte az olimpiaköröket a menetben: az egész magyar dolgozó társadalom összefogását hirdette a csoport, amelynek paraszti, munkás és értelmiségi asszonyok és férfiak voltak a tagjai.

S ezután egyre jöttek, végeláthatatlan hosszú sorokban homöplöngöttek a felvonulásban résztvevő dolgozók. Államvezetőink, arképeik alatt, nemzetiszínű és vörös zászlókat lengtetve, nagy transzparenseket, táblákat hozva vonultak fel a debreceni üzemek dolgozóit: a vagongyár, az élüzemné vált fűtőház, a dohánygyár, a posta, a MÁV forgóalom, pályafennntartás és az üzletvezetőség dolgozóit. Táblák hirdették a ma legidősebb jelmondatait: „Az élmunkás és a mintagazda a magyar nép büszkesége”, „Éljen a munkásság és a parasztság megbonthatatlan szövetsége”, „A mezőgazdaság új útja a szövetség”. Két és fél év alatt teljesítjük a hároméves tervet!”

A népi erők összefogásának fektetlen híve és helyét ott találja meg az újjáépítés frontján. Hiszünk, hogy a debreceni demonstrációnak visszhangja támad és maradandó hatása lesz.

Felvonultak a pártok tömegei: A Független Kisgazda Párt lovas bändériumát lelkes tapsal köszöntötte mindenütt a közönség. Nemzetiszínű zászlók alatt vonult fel a párt csoportja. A Magyar Dolgozók Pártjának szervezete, a párt nagy vezetőinek: Rákosi Mátyásnak, Gerő Ernőnek, Rákj Lászlónak arképei alatt vonultak fel. A Nemzeti Parasztpárt tagjai Erdi Ferenc és Veres Péter arképeket vitték.

Résztvevő a felvonulásban az ifjúság is és a legnagyobb asszonszervezet: az MNSZ. Meleg szeretettel köszöntötte a közönséget a kis úttörőket, akik Szabó Istvánné vezetésével vonultak fel, külön nagy tapsot kaptak a „Debrecenben n ot hont kapott görög gyermekek, a szabadságért harcoló görög nép fiait és lányait, akik Markosz tábornokot éltető görögnyelvű transzparenst vittek. A Magyar Nők Demokratikus Szövetségének nagylétszámú csoportjának élen magyarruhás asszonyok és lányok haladtak, mögöttük tömött sorokban az asszonyok és lányok, a dolgozó férfiak hú segítőtársai a népi demokrácia építésében.

Szépén hatott a felvonulásban a város közigazgatása dolgozóinak menete. A VAOSZ élen felegyelmeztetett a hajdúlegénység vonult, utána a vezető tisztviselőktől a kisgítő munkaerőig minden városházi alkalmazott. Hasonlóan hatásosan festett az Elektromos és Gázművek dolgozóinak menete is.

A KISOSZ csoportjában a debreceni kiskereskedők szinte teljes létszámában vonultak fel, táblájukon hirdette jelzavukat: A munkaversenyben termelt árukat minden olcsóbban eljuttatni a fogyasztóhoz! A kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének festői csoportja után a KIOSZ-ba tömött debreceni kisiparoság vonult fel nagyméretű transzparenssén Kossuth örök mondsát hirdette: Ipar nélkül félkarú óriás a nemzet.

A menetben ott volt minden debreceni nagyobb üzem: a helyi vasút és a bór- és cipőgyár és a textilgyári munkásövekezők dolgozóinak tetszetős formaruhában felvonuló csoportja, a malomipar munkásai, az élelmiszeri dolgozók mindgyike. A sűők autókön az Új Kenyér sütését mutatták be. A gépkocsisor utolsóján már ott volt a frissen süttöt Új Kenyér.

A debreceni seregszemlések nagyszabású volta mellett főleg ebben van fontossága és jelentősége.

Az egészségügyi szakszervezet nagylétszámú csoportjában áptunók és orvosok egymás mellett meneteltek, az OTI dolgozói, a Rex gyár alkalmazottai is résztvettek a menetben. Az egyetem csoportjában professzorok és diákok vonultak fel.

Es színesen, festői képet nyújtva s egyben a szervezeti dolgozók erejét mutatóva egyre jöttek, egyre újabb és újabb csoportok vonultak fel olyan tömegben, amelyre még a rendezőség sem számított. Ott haladt a menetben a grafikai munkások csoportja, a fémkötés-szők, a MOSZK, az erdőgazgatóság dolgozóinak csoportja, majd az igazságügyi és a pénzügyi alkalmazottak sorai vonultak el a Gambinus passagie előtt felállított kis emelvény előtt, ahol a pártok debreceni vezetői fogadták a csoportok üdvözlését.

Eljött a menetbe a város külsősegeinek népe: a Szabadságtelep, a Rákosi telep, a Kerekés telep, a Rókaut telep, a Tégláskert, a Csapokert, Vénkert, a Boldogkert, Vargakert, Szofyör telep, a Nyulás, a Valfalka telep, a Homokkert dolgozói is. Egyik-másik csoport talán nem volt olyan festői, mint a nagyüzemek dolgozóinak csoportjai, kisebb volt a táblájuk kopotabb a zászlajuk, de felvonulásuk bizonyította: résztvesznek egész szívvel a parasztság és az egész magyar dolgozó nép nagy ünnepében.

A környező falvak népe is bejött a városba az ünnepi felvonulásra: Hajdúsámson, Mikepéros, Józsa és a többi szomszédos község is elküldte képviselőit, gyalogos csoportok és szekerek felvirágozva zászlókkal, táblákkal, rezes bandával és olgányokkal jöttek ünnepi hangulatban.

Nagy tapsal köszöntötte a túzóltóság és a mentők felvirágozott gépkocsijait. A metet végén pedig földűbörgő traktorok adtak méltó betetőzést a nagy ünnepi felvonulásnak. A megye állami gépállomásainak traktorai vonultak fel, a béke, az alkotó munka harcocsijait. Félház dűbörgő, felvirágozott traktor haladt a menetben cséplőszekrényekkel, ekékkel. A hároméves terv első eredményei ezek a pompás gépek, melyek segítségével mezőgazdaságunk virágozóvá lendül. Leles teps köszöntötte mindenfelől az állami gépállomások traktorainak dolgozóit, élükön Tóth Mihályal.

A rendezőgárda díszszázada zárta be a festői képet nyújtó, hatalmas felvonulást. Másfélórán át hömpölygött a menetben résztvevő tömeg az Arany Bika előtti tere. A menet végén már talpalatnyi hely sem maradt a nagy téren.

A közel két órán át tartó felvonulásról a Gambinus arházo egyik erkélyén felállított megfogható keresztül Kulcsár Pál, az MDP propagandavezető és a Pálffy József hírlapíró adott szöveg és lelkes beszámoló, míg az Arany Bika előtt felállított díszemelvényen Reményi József hírlapíró köszöntötte az egyes csoportokat.

A díszemelvényen, melyet nemzetiszínű és vörös zászlók, drapériák és a Magyar Dolgozók Pártjának, a Független Kisgazda Pártnak és a Nemzeti Parasztpártnak jelvényei díszítettek foglaltak helyet a pártok és tömegszervezetek vezetői tagjai, a rendezőség és honvédség képviselői, a város és vármegye közéleti személyiségei. Velük egy sorban ültek az olgányok és az olimpián résztvevők debreceni csoportja. A festői díszemelvény körül helyezkedtek el a pártok és szervezetek zászlói és amikor fel 12 órakor tizer és tizer ember ajkáról felhangzott a Himnusz, a város főtére egyetlen hatalmas, színes embererdőnek tűnt a festői díszemelvényről.

A nagygyűlés

A Himnusz elhangzása után Nagy Mihály kisgazda, a Kisgazda Párt debreceni szervezeteinek alelköke lépett a mikrofon elé és a következő szavakkal nyitotta meg a nagygyűlést:

NAGY MIHÁLY MEGNYITÓ BESZÉDE

— A Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt nevében a koalíciós pártok megbízásából üdvözölöm Kállai Gyula országgyűlési képviselőt, a politikai pártok, szakszervezetek képviselőit és az ünneplő nagyközönséget, az ünneplőt megnyitóm.

— Nem szabadít a dolgozó paraszt, teljesítette kötelességét. Vármegyék vármegyéket, városok városokat, községek községeket, egyének egyéneket, hívtak ki versenyre, hogy az új kenyér mielőbb felkerüljön mindenekhez az asztalára.

— Aki a versenyben előjárt, azt a demokrácia építőjének aki hátul járt, azt a demokrácia ellensége-nek tekintette. És nem két ellenértéket, csupán csak azt, hogy ötlet is a demokrácia építőjének tekintés és annak is tekintik.

— Bizunk abban, hogy demokratikus kormányunk ezt az újkenyérrel elosztja kinek-kinek érdeme szerint. És bizunk abban, hogy az újkenyérrel keresztül talál egymásra az ipari munkásság és a parasztság s így kéz a kézbe téve együtt építik fel a dolgozókat demokratikus Magyarországot. (Eljenzés.)

A megnyitó után az éppen Deb-

Gyermek felvételek
Horváth Istoból
Simonffy-utca 1-b

recában idéző Susanne Rubaquine a Demokratikus Nők Világszövetségének kiküldöttje inteztet: fran-

Kállai Gyula beszéde a demokrácia eredményeiről és a jövő feladatairól

Nagy figyelem közepette tartotta meg ünnepi beszédét Kállai Gyula országgyűlési képviselő. Szerepével köszöntötte Hajdú vármegye dolgozóit a Magyar Dolgozók Pártja központi vezetősége nevében. Üdvözölte a vármegye dolgozó paraszti népet, amely az év tavaszán elszüretelt fagykár ellenére is sikeresen megküzdött a jelentkező nehézségekkel és az ezévi csatát sikerrel vívta meg.

— Mindenki tudja, hogy az idei jó termés egymagában nem tette volna országunkat ilyen örömtelivé a kenyér ünnepét, mint amelyen ez a hajdúmezei seregszemle is. Ha a kedvező időjárás nem párosult volna a magyar nép halhatlan erőfeszítéseivel, hogy minél előbb a virágzás és a jólét útjára vigye az országot és sokat szenvedett népünket. Az idei jótérmet a magyar nép háromszázötven év szorgalmas, tervszerű munkája előzte meg és az idei kedvező időjárás csak a magyar nép nagy áldozatkészségével párosulva válhatott igazán az Isten áldásává. Az a közmondás, hogy „Segítség magadon, az Isten is megsegít” most valószínűleg így szól.

Ezúttal visszatekintést tett az elmúlt időszak eredményeire és ismertette az előttünk álló feladatokat. Hangsúlyozta, hogy gazdasági életünk minden külső és belső felől szemlélője csodálattal állapítja meg, hogy országunk rövid három év alatt gazdaságilag talpraállt, elérte és felülmúlta az 1933-as békebeli színvonalát.

A hároméves terv sikere nyomán megújult előttünk a további felfutás útja. A magyar demokrácia gazdasági szakértői már most dolgoznak a hároméves tervet követő új ötéves terven, amely kidolgozza az országot eddigi elmaradottságából és hatalmas segítségnyújtó parasztságunknak.

A magyar demokrácia által eddig elért sikereket egyik legnagyobb tükör, hogy a reakció törekvéseit mindenkor a legkeményebb kézzel visszavertük. Az iskolák államosítása körüli harcokban az egyházi reakció törekvése szálmas kudarcot vallott. A demokratikus szervezetek egymással versenyre kelve kezdtek hozzá az iskolák kijuttatásához, hogy szeptemberben már reáthozott, egészséges iskolapültekben kezdhesse az ifjúság a tanulást.

Ezen a téren külső dícséret és elismerés illeti meg Hajdú vármegyét — mondotta — amely a legjobb munkát végezte és az iskolai újjáépítése terén Borsod vármegyével együtt az első helyet foglalja el az egész országban.

A reakció nem alszik és az iskolák államosítása körül elszüretelt vereség miatt a termékszolgáltatásnál akart magának előzetes szerepet. Ugy látta, hogy hatalmas tábora van a falvakban, a falu tőkés elemeiben — a szíjparaszt-kulákokban. A reakció arra törekedett, hogy a parasztság ne legyen elég beszolgáltatási kérelmeztségének. Igyekeztek azonban nem vezetett eredményre. Rákosi Mátyás nagyon helyesen állapította meg kezdeményezésében, hogy a beszolgáltatás hatalmas sikere felel egy népszavazással. A mai napig 52.000 vagon kenyérgabont szolgáltatott be, ami több mint 90 százaléka az előirt mennyiségnek.

— Meg kell mondani, csak az országos átlag ilyen kedvező, a hajdúmezei beszolgáltatás azonban nem ilyen. Hajdú vármegye ugyanis a megyék sorrendjében a 17. helyen áll, ennek pedig az oka, hogy Hajdú vármegye egyike az ország azon megyéinek, amelyekben a szíjparasztág rendkívül erős. A dolgozó kisparaszt-

cia nyelven lelkes szavakat a gyűlés közönségéhez és további sikert kívánt a magyar demokráciának.

ság nemcsak teljesítette, hanem lényegesen túlteljesítette a beszolgáltatást.

— A falu problémája az utóbbi időben a magyar politikai élet homlokterébe került. A falusi kulákpasztáság érdekei összevannak növe a tőkés elemek érdekeivel s ezért rossz szemmel nézi a magyar demokrácia térhódítását és főleg azt a segítséget, melyet a dolgozó parasztság a kormánytól kap. A faluk kulákpasztásai, ahol csak lehet, igyekeznek gátat vetni a magyar demokrácia fejlődésének. Ellenük tehát a harc megindítására demokratikus fejlődés, demokráciánk a falvakban való megszilárdítása szempontjából is szükség van.

— A falu problémája nemcsak politikai, de gazdasági szempontból is előtérbe került. Az 1945-ös földreform során mintegy 200 ezer földművünk maradt föld nélkül. Ennek a magyar földművelőnek a helyzetén sürgősen változtatni kell. Erdekükben az MDP javaslatot dolgozott ki a Földművelésügyi minisztertervezet megalkotásáról. Az erre vonatkozó kormányrendelet már meg is jelent. Ugyancsak a kulákok gazdasági befolyásának visszaszorítását célozza a GF-nek az a döntése, amely újból éle belefűti az el-dásra került birtokosok az állam elővásárlási jogát, a jövőben tehát nem fordulhat elő, hogy az eladóra került birtokosok a vegyes kulákelemek összevásárlóják s ezzel gazdasági befolyásukat tovább növeljék, hanem az állam az így felvásárolt birtokosok a földreform során földhöz nem jutott szíjparasztág földhözjutására használja fel.

— A magyar parasztságunk nemcsak földre van szüksége, hanem modern termelési eszközökre és hogy termények jó áron értékesíthesse. Az eddigi egyéni, részleges felszerelt, kezdetleges módszerekkel és eszközökkel folytatott gazdálkodás helyett a tervszerű, a modern technika vívmányival és a korszerű mezőgazdasági tudomány eredményeivel dolgozó szövetkezetek teremtése útjára kell lépni. Ezért adtuk ki a jelzőt: „Arca! a földművelésügyi kerek felé” és ezért mozgósítjuk az ország egész dolgozó népét a demokratikus paraszti fűszövetkezetek megteremtésére. A szövetkezeti mozgalommal kapcsolatban ismét a kolhoz meseiért rémítgetik a parasztságot. Azt mondják, hogy a demokrácia most akarja megosztani a parasztságot a földjéről. Az hiszem, nem akad jőzanul és tisztességese gondolkodó ember, aki e felőlten rágalomnak felülne. A magyar demokrácia kormányza a szövetkezeti rendszeren keresztül minden támogatást megad a kisparaszt gazdaságok felvirágoztatására. Támogatja a szövetkezeteket a yagylag gondoskodik arról, hogy a parasztság terményeit minden körülmények között jó áron értékesíthesse. Azt akarjuk, hogy a falu tépe ne rabszolgája legyen a földnek, aki látástól valótlanság dolgozik, hogy 8—10 hold földjéről képréssze a maga és családja szűkös évi kenyérét, hanem hogy ez a parasztság — termelési módszereit megváltoztatva — jövedelmesebb termelési ágak bevezetésére térjen át, művelésűjék, legyen villanya, mozija, sporttelepe, kultúrháza, könyvtára és márdaz, ami nélkül a művelt parasztságot elképzelni lehetetlen. Meggyőződésünk mondotta, hogy a magyar parasztság meg fogja állni helyét a szövetkezei életben.

A Függetlenégi Front megalakításánál szükségességét ismertette ezután, amelyre vonatkozólag a tárgyalások szeptemberben

megindulnak a koalíció pártok között és a népfront még az úsz folyamán megkezdheti működését. Sokan a népfront megteremtésével kapcsolatban is rémhíreket és valótlanágokat terjesztenek a nép között. Azoknak a reakció uraknak, akiknek gyengébb az emlékezőtehetségük, — mondotta. — meg kell mozdani, hogy a népfront megteremtése Magyarországon nem valami új gondolat. A népfront megteremtésére törekedtünk mi már a háború alatt is a fasizmus elleni harc idején, a népfront gondolatát a magyar nép legjobb fia már akkor magukévát títék pártállásra való tekintet nélkül. A felszabadulás után szintén a demokratikus erők összefogására építettük országépítő politikánkat. Nem rajtunk mulott, hanem a reakció akadémikájának következménye volt, hogy 1945-ben csak egy ingatag, szétfolyó népfrontot tudtuk megteremteni. Mi már 1945-ben szívesebben láttuk volna olyan népfrontot, melyben egyesek remé a demokrácia megőrzésére törekszene, hanem amelyben minden erő a magyar nép minél hamarabb való felmentéséért vetette volna latba erejét és tehetségét. Sajnos, több mint három évnek kellett eltelnie, amíg végre egy ilyen népfront megteremtésére sor kerülhet.

— Ma a koalíció pártjai a Magyar Dolgozók Pártjával szilárd szövetségben építik a szocializmus felé haladó magyar demokráciát. A munkáspártok egyesülése megteremtette a magyar munkásszövetség és a magyar dolgozó nép erejét. A Független Kisgazda Párt és a Nemzeti Parasztpárt 3 esztendő harcában a magyar demokrácia, a haladás pártjává alakultak át, megőrizték sorukat az elleneségek elemekből, s a Magyar Dolgozók Pártjába tömörült ipari munkásokkal, paraszttal

Az új kenyér megszegése

Kállai Gyula negyhatású beszéde után Tolas Sándor, a rákositelepi parasztdolgozók csoportjának elnöke a FÉKOSZ keretében nyújtott át azzal, hogy a parasztdolgozók nevében az ipari munkásságnak hozták a fehér kenyeret s kérte Kállai Gyulát, hogy szegje meg.

— Ebben a paraszt-munkásszövetség! — mondotta a kenyér átadásakor.

Wesprémy Eszter III. általános iskolai tanuló a FÉKOSZ keretében nyújtott át Kállai Gyulának.

Ezúttal Juhász Gézáne az MNDSZ. nevében szintén egy hófűhár új kenyeret, melyet Ménes Andrásné sütött, adott át Medgyessy Ferencnek, a Petőfi-szobor alkotójának. Ugyancsak egy új kenyeret, melyet a dohánygyári dolgozó asszonyok ötagú küldöttsége — Fejes Imréné, Gömöri Sándorné, Kovács Zsuzsánna, Erdődy Gusztávné, Hadházy Imréné — hozott, Debn Imréné vezetése alatt adott át Juhász Gézáne az MNDSZ. nevében Susanne Rubaquine, a Demokratikus Nők Világszövetsége kiküldöttjének. Ugyancsak új kenyeret nyújtottak át az élmunkásoknak, olimpi-

Húszezer ember a Szabadságharcos Szövetség népi dal- és táncbemutatóján

Este a Déri-múzeum előtt felállított szabadtéri színpadon a Szabadságharcos Szövetség nagy sikerű népi dal- és táncbemutatót rendezett. A teret zsúfolásig megtöltötte a közönség, húszezer ember élvezte végig a művészi színvonalú estét.

A MÁV Egyetértés Dalköre és a Debreceni Dolgozók Dalköre Szigethy Gyula vezényletével négy kórusművet adott elő, befejezőül a Marsellaise-t és az Internacionálet énekeltek tomboló siker mellett. Kertész Sándor, a Csokonai-színház művésze Petőfi-nek Arany Jánoshoz írott levelezéséből, majd az ország legjobb vegyeskara, a Kollégium Kórus lépett a dobogóra. Csenki Imre vezényletével Kodály: Köszöntőt és Székely keszervést, majd Székely Endre feldolgozásában a Köztársaság dalát adták elő. A hatalmas közönség szüntelenem akaró tapsal honorálta a

és értelmiségiekkel szövetségben maguk is hívei minden haladó törekvésnek. Az új népfront lent a tömegekben már is szilárd alapon nyugszik, s olyan erős, hogy nemcsak a koalíció pártok által megteremtése gondolata mellett, hanem felvételre jelentkeznek a magyar demokráciának olyan pártjai és erők is, amelyek idáig demokratikus építőmunkáknak ellenzői voltak. A népfront tehát nem homokra épül, hanem a dolgozó osztályoknak most kialakult szövetségének megingathatatlan köszklájára.

Megemlékezett ezután Kállai Gyula a locdoni olimpiászor részvevőinek nagy sikeréről, külön üdvözölve a debreceni olimpiakoztát, majd rámutatott arra, hogy a magyar külpolitika felszabadulásunk óta sok fényes sikert könyvelt el, melyek között a legnagyobb, hogy sikerült baráti viszonyt kiépíteni felszabadítottakkal, leghatalmasabb szövetségünkkel, a Szovjetunióval. A Szovjetunió békepolitikájára támaszkodva a magyar demokrácia egymásután építette ki a szomszédos demokráciákkal egy barátsági és meg nem támadási szövetségi hálózatot és egyik legnagyobb eredményeként könyvelhették el azt a lényeges változást, ami Magyarország és Csehszlovákia viszonyában az utóbbi időben bekövetkezett. — Együtt küzdünk a haladó erőkkel, s ezért törekszünk hadseregünk fejlesztésére és megerősítésére, a mi hadseregünk a nép, a demokrácia és béke hadserege. Nem háborús, de harcra készen, mely a nép jogait, elért eredményeit feltétlenül megvédi.

Zárószavaiban Kállai Gyula rámutatott arra a munkára, amit az MDP az ország érdekében végzett és Rákosi Mátyás vezetése mellett végez a jövőben.

Mozgósínházak mai műsora:

APOLLO

Csak 16 éven feletieknek!
Új reális francia filmcímegye:
Bűnös, vagy áldozat!

VIGSZÍNHÁZ

Szardán uuljára!
Izgalom, szerelem kalend!
"NAGONGA"
a dzsungel leánya
METEOR

Szardán - csüörtökön:
Lebáncsoló, bűnügyi regény!
MADONNA TITKA
Kisasszony, öszereplésivel.
ELŐADÁSOK: Apollo és Vigszínház 5-7 órakor! Meteor: 4,6-8 órakor.

gyönyörködte a táncosokkal versenyeken indulhassanak, nincs pénzük, hogy régi, sokkal színesebb népviselet: sokba kerülő darabot elkészíthessék. A pártok és a textilüzemek dolgozóit kéri: anyagi támogatásukat öket.)

A jóipergő, művészi színvonalú műsor után következett a tűzijáték. Színes: piros, sárga, zöld rakéták szöktek a borús ég felé, száz és száz apró csillogó oszlop hullottak vissza. Még tartott a tűzijáték, amikor megszólt a muzsika, most már a közönségnek húzza a talpalátását. A Déri-sima aszfaltján, de még a súlyosított park kavicsos útján is megkezdődött az általános tánc. A fiatalok nem zavarta a hűvös este, az esőt szítáló felhők, ropja a táncot széles jökedvben az ünnep méltó befejezéséig a késő éjszakai órákig...

Hétlőn iktatják be az új főispánt

Domoko: János, Hajdú vármegye és Debrecen törvényhatósági jogú város újonnan kinevezett főispánját szeptember 6-án, hétlőn iktatja be a vármegye és a város törvényhatósága. Délőlőtt 9 órakor kerül sor a vármegyeházán az ünnepi beiktató közgyűlésre, délelőtt 12 órakor pedig a város törvényhatósági bizottsága ül össze rendkívűli közgyűlésre az új főispán beiktatására.

Felavatta új székházát a Kisgazdapárt földési szervezete

A Független Kisgazda Párt földési szervezete vasárnap este avatta fel új székházát, melyet az ottani kisgazdák áldozatol nem kímélve és jőrezt saját munkájukkal készítettek el. A földési szervezet így hatalmas teremhez jutott, azonban az is kiegének bizonyult a házavató ünnepsége. A párttagok és vendégek, akik között jelen voltak a koalíció pártok helyi képviselői is, zsufolá ig megtöltöttek a nagytermet. De teljesen megtelt a pártszervezet három másik helyisége is. A rögtönzött, de megható ünnepséget Jambor István, a párt földési tükara nyitotta meg, hangzólatva a földesi paraszttok bűségét a Ki gazdapárt iránt. Ezután a halgatóság áhitatosan énekelte a „Te benned bizunk elcölő fogva” kezdetű zsoltárt, majd Nagy István ny. igazgató laudató mondtott magas szárnyalásu imát.

A Himnusz eléneklésével fejeződött be az avatási ünnepély, mely után több száz teritekes egyszerű és izletes vacsora volt. Itt a megyei központ nevében Reményi József főtitkár mondtott rövid beszédet, melyben hűsége és a Kisgazdapárt politikájának támogatására hívta fel a földesi kisgazdákat. A vacsora után jökedvő tánc kezdődött, melynek csak a hánalő órák vetettek véget.

Olajütés!

Napraforgó olajütés!
azonnal járólak engedéllyel,
Kovács Sándor, Halvan-u. 32.

Névjegyet

a Tisztántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től
— Bajcsy Zsilinszky-utca 1. Bikabérház. —

Molotov hétfőn fogadta a nyugati diplomatákat

Franciaországban tovább tart a válság

Moszkva. Molotov külügyminiszter helyi idő szerint 17 órakor fogadta a három nagyhatalom küldöttjeit. A tárgyalásról jelentést nem adtak ki.

Moszkva. A három nyugati küldött 2 óra 10 perccel töltött a Kremlben hétfőn délután a Molotov külügyminiszterrel folytatott kilencedik tanácskozás alkalmával. Az amerikai nagykövet a tanácskozásról távozóban kijelentette: „Ma este nem lesz közlemény a tárgyalásokról folytatjuk.” A megbeszélésen Visinszkij is jelen volt. A nyugati hatalmak képviselői a tárgyalás után az amerikai nagykövetségen ültek össze tanácskozással.

FRANCIAORSZÁGBAN

A Marie-kormány bukása után szünet nélkül tanácskoznak az újabb válság újabb megoldásán, amikor a Marie-kormány begyűlölt lemondását.

Hétfőn Vincent Auriol köztársasági elnök Robert Schumann, a Marie-kormány külügyminiszterét, az előző miniszterelnököt biztatta, hogy a kormány összeállításával Schumann, a deziágnált miniszterelnök, egész nap folytatta tanácskozásait és igyekszik összeállítani azt a kormányt, amely aligha találkozik majd a francia nép bizalmával és amelynek működése ellen már tömegünetekes juttatják kifejezésre bizalmatlanságukat Páris utcáin és Franciaország több nagyvárosában.

A francia kommunista párt politikai bizottságának szombati határozata megállapította, hogy amióta a kommunista minisztereket a kor-

mányból kizárták, Franciaország helyzete az amerikai imperializmus szerint egyre rosszabbodott. A nép végezni akar ezzel a politikával és demokratikus kormányzást akar.

LEMOND A HOLLAND KIRALYNO

Vilma holland királynő lemondására való hivalkozással szeptember 4-én lemond trónjáról lánya Júlia javára.

FIERLINGER LATOGATASA SZAKASITS ÁRPAD KOZTARSASAGI ELNOKNEK

Fierlinger cseh zsvák helyettesminiszterelnök és felesége látogatást tett Szakasits Árpád köztársasági elnöknel és feleségével, akik most Karlovy Varyban tartózkodnak. A Csehszlovák Távirati Iroda értesülése szerint a beszélgetés során megállapították, hogy a két ország politikai és gazdasági kapcsolatai kedvezően fejlődnek és egyre erősödnek.

A NYUGATNEMETORSZÁGI FELJELMÉNYEK

Augusztus 31-én Frankfurtban összehívták a nyugatnémetországi tartományok miniszterelnökeit, hogy megvizsgálják a nyugatnémeti külállomány tervezését. A tizenegy nyugatnémet miniszterelnök frankfurti értekezlete után szeptember 3-án, Bonnban összeül a parlamenti tanács, hogy végleges formába öntse a nyugatnémet alkotmányt. A moszkvai rádió hír-magyarozója megállapítja ezzel kapcsolatban, hogy ezen az ülésen a külön nyugatnémet állam megteremtése végleges alakot ölt. A

továbbiakban azt állapította meg a moszkvai rádió hirmagyarozója, hogy az Elbán inna és túl az egyszerű német ember aligha lesz hajlandó beletörödni abba, hogy a nyugati nagyhatalmak elképzelése szerint a Ruhr-vidéken másfajta németek élnek, mint Brandenburgban. Két hónappal ezelőtt a varsói nyilatkozat határozatilag követelte, hogy teremtsek a legközelebbi időben belüli békeszerződő, demokratikus német egységkormányt, hozzák tető alá a német békeszerződést és arról számított egy éven belül vonják vissza az összes megszálló csapatokat. A varsói nyilatkozatnak azonban — folytatta a moszkvai rádió — vajmi kevés hatása volt a nyugatnémetországi hazaáruló német politikuskokra. Ezek teljesen alávetették magukat a tengerentúlról jövő diktátornak.

MEGSZÖRTEK A BERLINI SZOCIALDEMOKRATA Vezetők

Berlin. Kurt Zvolinszki a szocialdemokrata csoport elnöke repülőgépen Berlinből Düsseldorfba szökött. Paul Loebe, a Reichstag volt elnöke ugyancsak váratlanul nyugatra repült. A berlini lapok ezzel kapcsolatban beszámolnak a szocialdemokrata párt szervezeteiben történt összetűzésekről. A Neues Deutschland szerint Zvolinszki szervezési szakember, aki a hitleri rendszer alatt tekintélyes mennyiségű zsidó vagyont szikkasztott el és a felforgató politikai egyik támogatója volt. (MTI)

Mihályfi Ernő miniszter az evangélikus zsinat sürgős összehívását követelte

„Vonuljanak vissza, akik gátolják a meggyőzés és együttműködés útját!”

A németek által elhurcolt harang helyett a kormány új harangot ajánlkozott Bér község evangélikus templomának. A lel zentelő ünnepség során Mihályfi Ernő miniszter nagy beszédet mondott és kiemelte, hogy ez a háromszázadik harang, amelyet a demokrácia az egyházaknak adományozott. — Köztársaságunk számos cselekedettel sietett eddig is az egyházak segítségére és a földrelmőtől épít az evangélikus egyház többet kapott, mint amennyit vesztett.

Mihályfi Ernő miniszter ezután az evangélikus egyház vezetőségének működését bírálta és hangsúlyozta, hogy az evangélikus egyház egyes, eddig döntőszavú vezetői nem képviselik a közeledés álláspontját az egyház és az állam között. Allandóan érezhető a feszültség amely ezeknek a vezetőknek a demokráciával szembeni fenntartásából származik. A demokráciával szemben azonban nem lehet tovább fenntartással élni és a kormány nem tűrheli, hogy ilyen felfogású emberek álljanak e nagy erkölcsi tekintélyű testület élén.

Az egyház élén — folytatta a miniszter — ma ugyanazok állnak, akik az elmúlt időkben egész szellemiségükkel egy letűnt rendszer uralkodó osztályához kapcsolódtak: Horthy minisztere, ezredhados nagybirtokosok és olyan volt magasrangú köztisztviselők, akik helyükön voltak, mikor a zsidóellenes rendzabályokat előke-

szítették. Két év óta nem találunk alkalmas új embereket, de mi majd a nálunk egyházunkhoz hű és demokratikus meggyőződésű embereket, az egyetlen lemondott vezető és a többiek helyére is.

Követeljük kivétel nélkül vonuljanak vissza valamennyien és ne zavarják azokat az egyházi vezetőket a munkájukat, akik az idő szavát megértve, az állammal való meggyőzés útján akariák vezetni az egyházat.

Az evangélikus zsinat sürgős összehívását követeljük, mert ez hivatott arra, hogy megkösse a meggyőzést az állammal az iskolák kérdésében. Semmi nem történt eddig a zsinat demokratikus összetételének biztosítása érdekében, pedig csak egy demokratikus zsinat szabhatja meg a demokratikus egyház szerepét és életének új szabályait az új társadalomban.

— Az egyház kötelessége világítani, de óriási különbség van az ártatlan üldözöttek és bünhődő bűnösök között és bizony nem tartja olyan szívesen és bátran kapuit az egyház az ártatlan üldözöttek felé, mint ma azok részére, akik politikai tünemények zánaiak a templombajrást. Az egész demokrácia meggyőződésű egyházi közvélemény nevében beszélünk, amikor felhívom egyházamat: idejében reformálja meg egyházunkat, hogy híven betölthesse feladatát új, igazságosabb világunkban!

Debrecenben lesz a Református Világszövetség legközelebbi kongresszusa

A Református világszövetség zárolásán elhatározták, hogy bár az amerikaiak részéről külön meghívás érkezett, a legközelebbi világszövetség Debrecenbe hívják össze. Az utonnan megválasztott elnök, Hagán edingburghi lelkes felhatalmazást kapott az előkészítő munkálatok elvégzésére.

Az utolsó ülésen a kongresszus kimondta azt is, hogy az egyház tartozik harcolni a háború meg-

akadályozására és minden eszközzel tartozik a faji előítéletekkel szemben sikrászállni. Krisztus parancsát ellen vétkeztek azok, akik nem védtek meg a zsidókat és a másvallásúakat, amikor egy öncélú embertelen rendszer szabad, prédaú dobta őket a gyilkosok elé. A politikai és kulturális felelősség teljes megtagadása Jézus Krisztus tanáival ellentétben áll.

Ortutay miniszter az új tankönyvekről

Ortutay Gyula kultuszminiszter két beszédet is mondott vasárnap: Pápán és a veszprémmegyeyi Mezőlak községben.

— A dolgozó nép — mondotta a miniszter — számonkéri, hogy milyen tanítás folyik az iskolákban. A parasztság azt kívánja az iskolától, hogy gyermekeit számára megteremtődjenek a továbbtanulás, a magasabb képzettség lehetősége is. Az államosításkor ez lebegett a kormányzat szemé előtt. Összel minden iskolába eljutnak az új tankönyvek, amelyekben a legszembetűnőbb magyar hagyományokat tanítják. Ezekből megtanulják a

gyermeknek nemesek a királyok cselekedeteit, hanem a magyar dolgozó nép, a parasztság és munkásság évszázados küzdelmeinek történetét is. Nem igaz az a rágalom, hogy tankönyveinkből kitűnő Isten nevével. Új tankönyveinkben a katolikus szent énekek, a protestáns szóltárok épp úgy megalapíthatók, mint a különböző bibliai példázatok. De igaz az is, hogy tankönyveinkben a szocializmus eszméket valljuk s nem akarjuk tagadni, hogy a szocializmus építése a dolgozó nép alapvető erőforrása.

Nagyszabású, értékes munkatervet dolgozott ki a Szabadművelődési Kamarakórus

Debrecen város kulturális életének igazi gazdagodását jelentette a múlt évben Szigethy Gyula karmagyal által életrehozott Szabadművelődési Kamarakórus. Dr. Asztalos Sándor kultúrtaácsok, szabadművelődési felügyelő támogatásával megalakult kórus mindjárt első hangversenyén hatalmas sikert aratott és bebizonyította, hogy hézagpótló szerepe van a város dalkultúrájában.

A nyári szünet után az új munkatervet felől érdeklődött Szigethy Gyula tanártól, a kórus kiváló karmesterétől.

— Szeptember 3-án újból megkezdjük a próbákat. Valószínűleg heti két próbát tartunk, hogy tökéletesen készülsünk munkatervünk megvalósítására. Újabb számaink között szerepel Kodály négy kórusműve, melyek közül Debrecenben három még nem adták elő. Ezek az „Akik mindig elkesken...” a „Liszt Ferenchez” és „CXVI. genfi szóltár” kórusok, a már Debrecenben ismert „Székely keservek” mellett.

A Kodály kórusok mellett prae-klasszikus világi művek vannak műsorban. Kodály a praeklasszikus

kórusművet egyesek folytatja, így az előkészületek stílusúrés nélkül, teljes harmóniában folyhatnak. Ezt a műsört még az ősz folyamán bemutattuk egy hangverseny keretében. Közben pedig igyekszünk eleget tenni a korábbi meghívásoknak és a Szabadművelődési Kamarakórust nevének megfelelően minél teljesebb mértékben a művelődés, dalkultúránk minél szélesebb területén való fejlesztésének szolgálatába állítani. Ezen a téren számunkra nagy lehetőséget nyújt, hogy nem kell nagyobb tömeget mozgátnunk, a kamarakórus aránylag kis létszámával könnyebben elviheti műsorát bárhova. Célnk folytatni az iskolák ifjúsága előtti bemutatásait, műsorunknak, továbbá a rendezés, horvadság, fizetek számára előadásokat tartani. Tagjaink nagyrészt a múlt szezonban szerepükben kerülnek ki, de kiftűnő utánpótlásunk van. Bizom benne, hogy a tavaszi idényben oly melegen fogadott bemutatkozásunk után az idén teljes egészében eleget tehetünk feladatunknak — fejezte be nyilatkozatát Szigethy karmagyal.

Rendelet a mezőgazdasági ingatlanok hasznbérletéről

A községekben 8 napon belül kell összeírni az igényjogosultakat

Hogyan dönt a főbérletbizottság a hasznbérletek kiadásáról és mennyit kaphat egy személy — Kiket zárt ki a rendelet a földbérletből

A hivatalos lap mai száma közli a kormány nagyfokosságú rendeletét a mezőgazdasági ingatlanok hasznbérletéről. A rendelet értelmében a mezőgazdasági hasznbérleteknél előhasznbérlet jog gyakorlásának van helye, ha a hasznbérleti ingatlan a 25 holdat meghaladja, továbbá ha 25 holdnál kisebb is a bérlet, de a hasznbérlet saját tulajdonában lévő ingatlanával együtt a 40 kat. holdat meghaladja, vagy ha a hasznbérlet jogi személy, vagy ha a mezőgazdasági termeléssel nem előhivatászerűen foglalkozó személy által bérlet ingatlanal együtt az öt katasztrális holdat meghaladja. Az előhasznbérlet jog kiterjed nemcsak a hasznbérletre adott ingatlanra, hanem élő és holt felszerelésre is.

Vasárnaptól számított 8 napon belül be kell jelenteni az ingatlan feltevése szerint illetékes községi előjáróságoknak azokat az ingatlanokat, amelyekre a rendelet értelmében előhasznbérlet jog gyakorlásának van helye.

Az előhasznbérlet jog gyakorlása tárgyában a községi főbérletbizottság határoz. A bizottság tagjai: a vezető jegyző, városokban a polgármester, vagy az általa kijelölt tisztviselő, továbbá az UFOSZ és a FÉKOSZ helyi szervezetének, valamint a hasznbérlet átvételére alakult szövetkezet kiküldöttjei. A hasznbérlet jogi ügyekre vonatkozó bejelentéseket az előjáróság azonnal a bizottság elé terjeszti. Ahol joga van az előhasznbérlet jog gyakorlására, a bérletet elsősorban a már megalakult, vagy ezután megalakuló földbérlet szövetkezeteknek kell felajánlani. Ha a hasznbérletet a földbérlet szövetkezet átvenni nem

kívánja, a FÉKOSZ javaslatát alapján a bizottság kijelölheti azt az egy vagy több hasznbérletre jogosult személyt, aki a hasznbérlet joggyűlésben megjelölt hasznbérlet helyébe bérlet. A bizottság az előhasznbérlet jog gyakorlása kérdésében legkésőbb október 15-ig nyilatkoznia köteles, amennyiben addig nem nyilatkozik, az előhasznbérlet jogot csak 1949 október 1. napjától kezdődő hatállyal lehet gyakorolni. Az előhasznbérlet jog gyakorlása esetében hasznbérletre jogosultak: elsősorban az előhivatászerűen földműveléssel foglalkozó családok mezőgazdasági munkások. Másodszorban azok a dolgozó családok földművesek, akiknek a bérlet és saját tulajdonukban (hasznbérletben) lévő ingatlanuk területe az 5 katasztrális holdat nem haladja meg. Harmadszorban pedig azok a dolgozó családok földművesek, akiknek a bérlet és saját tulajdonukban (hasznbérletben) lévő ingatlanuk területe a 10 katasztrális holdat nem haladja meg.

Az előhasznbérlet jog gyakorlása során kijelölhet egy-egy személynek bérbeadható terület nagysága a hasznbérlet saját tulajdonában lévő ingatlanal együtt 10 katasztrális holdnál nagyobb és három katasztrális holdnál kisebb csak akkor lehet, ha a hasznbérlet tárgya szőlő, gyümölcsös, vagy kerti művelés alatt álló ingatlan. A közös háztartásban lévő családból csak egy személyt lehet hasznbérletként kijelölni.

A rendelet alkalmazása szempontjából egykatasztrális hold szőlő vagy gyümölcsös öt katasztrális hold, rizstelepből pedig egy katasztrális hold három katasztrális hold ingatlannak felel meg. A családi

közösségen belül közös háztartásban élők tulajdonát képező, továbbá hasznbérletükben, hasznbérletükben hasznbérletükben lévő ingatlanait a rendeletben megállapított területi határok szempontjából össze kell számítani.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a földművelésügyi miniszter végrehajtási másolatát, mely intézkedik a fentebb említett igényjogosultak összeírásáról, akiket a községi előjáróságok azonnali a szokásos módon jelentkeztessék a FÉKOSZ-nak. Az igényjogosultak összeírása nyolc napon belül történik meg. Ugyancsak intézkedik a végrehajtási utasítás a földbérlet bizottságok megalakításáról és előírja a bizottságok működési ügykörét. A bizottság határozatait egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A bizottság az érdekelteket személyesen is meghallgathatja és ebből a célból őket beidézheti.

Nem lesz luxus többé a cukorka

A sör, maláta és édesipari igazgató-sajtófogadást rendezett amelyen Arokszállási Sándor iparigazgató ismertette az igazgatóság jövő terveit és célkitűzéseit. Hangsúlyozta, hogy a közeli napok kellemes meglepetést hoznak a gyermekek és felnőttek számára egyaránt. Eddig 10 deka jöminőségű savanyúcukorka 3 forintba került, s most sikerül ezt az árat 1.70 forintra leszállítani ami azt jelenti, hogy nem luxus többé az édesség. Ezt azonban csak kezdenek tekintjük, az a célunk, hogy az ország valamennyi részébe, a legeladottabb falvakba is eljussanak az olcsó cukorkák. Bőséges cukorkészleteink vannak s az állami édesipari gyárak az eddigi termelést többszöröse tudják emelni.

Radiókészülékek 9 óra
Kerékpárok 4 és 6 óra
MAYER mérnök
KÖSSUTH-u.13. Telefon: 330.

A MALLERD debreceni Faraktárában (Luther-u.1.)

kiváló tűzerejű száraz fűrészt tuskófa

kapható métermázsánként 20.66 Ft-os egységárban.

Tankönyvek megérkeztek,

iskolaszerek, iskolatáskák 4 havi hiteltre!

Szabadság kinyitással, Váró hással épít. Rózsau. szőlők.

— Téli-téli klinika. —

at
Z
Ya
KA
szin.
4.8-8
Verse
pén-
esebb
abjait
a tex-
nyag-
onalú
fűzjá-
d-ra-
fél,
oszol-
tót a
alt a
égnek
éri-ér
súly-
in is
táne.
hűvös
akár,
ban az
a kőő
várme-
tósági
ett lö-
hétfőn
város
órákor
az ün-
deiben
ényha-
rendki-
án be-
zát
árt fő-
este
lyet az
nem ki-
nkájuk
si szer-
hez ju-
k bizo-
gea. A
között
ok he-
megtől-
teljesen
nem má-
zött, de
bar Ist-
nyitotta
parasz-
t irán-
osan el-
bizunk
szollárt,
jató la-
nyalásu
fejező-
y, mely
gyiszru
t a me-
Reményt
vid be-
s a Kis-
mogató-
sgazda-
lvú lán-
a ha-na

A Petőfi szobor leleplezése

Ménész János polgármester: A romok helyén felállított szobor hirdeti az újjáépítést és hirdeti, hogy a népi demokrácia szellemében működik

Az Új Kenyér ünnepe a Petőfi-szobor leleplezésével kezdődött. A gyönyörűen feldíszített alkalmi parkban gyülekeztek az ünnepekre résztvevők. Nemzetiszíni lepel borította az új szobrot, amely előtt díszőrség állt, a honvédség, rendőrség, Szabadságharcos Szövetség tagjai. A felvonulásra induló sokaság menet eleje is a szobor előtt helyezkedett el.

A Himnusz hangját nyitották meg az ünnepeket, majd Ménész János polgármester tartotta meg szoboravatató beszédét.

— 1848 százéves évfordulóját Petőfi szobrának felállításával ünnepljük — mondta. — Debrecen számára külön jelentősége van a szobor felállításának, mert a romok helyén állítottuk fel, hirdelve az újjáépítést; és azt, hogy a népi demokrácia Petőfi szellemében működik. Petőfi a szabadság hőse, aki a szabadságért nemcsak élni, harcolni, de meghalni is tudott. Petőfi szellemében teremtettük meg a nagy költő szerinte is minden idők legbecsületesebb államformáját, a republikánus, a köztársaságot, és tettük ártatlan népi népként szarvakat és leigázták. Petőfi nemcsak költő, hanem népvezér is volt, a szabadság harcos vezére. Petőfi szelleme ma is kiapadhatatlan és időszerű forrást jelent a népi demokrácia számára. Az ő szelleme kitörhetetlenül él a nép lelkében. Petőfi sohasem volt a félmoldások embere, a kompromisszumot megvetette és hirdette a megalkuvókba való kérelhetetlen és könyörtelen leszámolást. A zseni csalhatatlan ösztöneivel mindig megtalálta a kiváló utat a legnehezebb helyzetekben is. Petőfi népi demokráciát fordalmár volt, aki tudta, hogy a magyar szabadságharc csak egy része a felszabadító küz-

dellemnek. A mai magyar népi demokrácia hű végrehajtója Petőfi szellemi örökének, így alkotta meg a földreformot, az államosítást, a közlétságot, a népi felemelést.

Majd így folytatta: Hulljon le a lepel a nagy szabadságharcos érebeöntött alakjáról. Hirdeti ez a szobor a szabadságharcos halhatatlanságát. Innen üzenjük a zsarnokoknak, a volt földesuraknak, a volt gyárosoknak, bankároknak és a mögöttük álló imperialistáknak a költő szavaival: „Rabok tovább nem leszünk...”

A zenekar a Szózatot játszotta és közben lehullt a lepel Petőfi szobráról, ott állt a közönség előtt Petőfi ércbe öntött alakja...

Ezután az új szobor megkoszorúzását követték. Először a Magyar Dolgozók Pártja nevében Némethy József helyezte el a megemlékezés koszorúját, majd Szegedi Miklós a Parasztpárt koszorúját tette le. A Függelék Kiszáncza Párt koszorúját Reményi József, a párt főtitkára helyezte el a következő szavak kíséretében: Petőfi neve a mi számunkra nemcsak emlékezés és kegyelet, hanem örök időre szóló tanítás.

A Szabadságharcos Szövetség képviselőjében dr. Asztalos Sándor városi tanácsnok, a honvédség részéről Sallay Róbert alezredes, a rendőrség részében Kraiczai Kálmán alezredes, a debreceni kapitány-ság vezetője, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége megbízásából dr. Juhász Géza, az ifjúság, a MINSZ nevében Sós György, a SZIT képviselőjében Tótkés László, a MALLERD részéről Ugray Sándor a KIOSZ nevében Timár Ferenc helyezték el a koszorút. Az Internacionale hangját mellett ért véget az avatóünnepség.

Szabad kenyér és zsemlye sütését kéri Debrecenben is

A gabona beszállítási körülmények közellátási felelősségét nagy jelentőségű munkát végzett, amelynek eredménye nem maradt el. A versenyben a debreceni felelősség a 6-10 közötti helyezett lesz. A ikertes tevékenységért a kormány elismerését fejezte ki Hankóczy Ferenc tanácsnoknak a közellátási felelősség vezetőnek és a hivatal minden tagjának. Hankóczy Ferenc tanácsos a kenyér minőségének javulásáról a következő tájékoztatást adta:

— Az új búzából készült kenyér ellen pánczok merültek fel, melynek okát abban látják, hogy az új gabona még érése folyamatban van. Ez két, három héten belül megszűnik s így a búzának sikértartalma tökéletesen érvényesülni fog. Ez aztán magával hozza a kenyér ízének, minőségének javulását is.

Arra a kérdésre, hogy lesz-e Debrecenben szabad kenyér, a következő választ adta:

— A szabad kenyér ügyében még e héten tárgyalást kezdek a közellátási kormánybiztos, főispánnal és Ménész János polgármesterrel. Azt tervezük, hogy a szabadkenyér sütésének engedélyez-

sét a legsürgősebben el kell kezdeni.

A buci sütés sok visszaélést, adott eddig is alkalmat, ezért a jegyes buci forgalmát meg akarjuk szüntetni. Helyette sokkal szívesebben fogja venni a közön és a leheztelme sütésének engedélyezését s ezzel elejét vesszük annak is, hogy a vidékről lekeze után és áron hozzanak Debrecenbe leheztelme sütéményt, melyet kapuk alatt és más zűhelyeken árúsítottak.

A z emlye sütés engedélyezésével a sütiipar régi kívánsága is teljesülni fog.

Hirtelen halál munka közben

Tragikus hirtelen haláleset történt tegnap a Hatvan utca 55. sz. alatt. Matucsik Gyula 62 éves férfi, Vágóhid utca 1. lakos butorokat festett. Munka közben hirtelen rosszul lett, szívéhez kapott és mire segítségére siettek, már meghalt. Halálát valószínűleg szívizélhűdés okozta. A rendőrség kérte a halott felboncolását a halál okának pontos megállapítása végett.

Péti-só 80 Frt. Szuperfoszfát 50 Frt. SZABADON

Berettyóújfalu: Siba Gergely
Debrecen: Műszaki- és Kereskedelmi Társaság, Hunyadi-u. 17.

Egyek: Herbak József.
Földes: Népszövetkezet.

Hajdúböszörmény: Fábian István.
Hajdúhadház: Varga Gábor.
Hajdúnánás: Leicht Jenő.
Hajdúszoboszló: Göblyös Ferenc.
Konyár: Gergely és Nagy.
Nagyléta: Macséri József.

Előjárósági ülés az Ipartestületben

Debrecen és Vidéke Ipartestület előjárósági ülését szombaton tartotta Nagy Sándor elnöklése alatt, aki bejelentette, hogy hétfőn d. u. a volt Iparkamara nagytermében a KIOSZ munkaszervező ankétot rendez. Kérte a szakosztályvezetőket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Betérjésztették a július havi ügyforgalmi jelentést, mely szerint lezárzott 48 felszabadult 41 tanonc. A törölt tanoncszerződések száma 25. Új ipart váltottak 16-an, töröltek hat ipart. Tudomásul vették a pénztári jelentést. Elfogadták a számvizsgáló bizottság jelentését.

majd Elek Ferenc új tisztviselő letette az ünnepélyes fogadalmát. A KIOSZ a járműgyártók munkájának természetben való kifejezése ügyében eljár az Ipartestület felhívása folytán illetékes helyeken és megígérték, hogy a szakosztályok vezetői közül egyre többen mondják le. Az elnöki tanács javaslataira az előjáróság kimondta, hogy a 37 szakosztály minden elnöke tartozik lemondani és a tisztújítást megejteni. Az új választást a KIOSZ és Ipartestület együttműködése jegyében kell megejteni.

Három újabb nagygazdát állítottak elő a beszoigaltatás elmulasztása miatt

A debreceni rendőrség gazdasági rendézele tovább folytatja vizsgálatait azoknak a nagygazdáknak ügyében, akik a rendelkezéseket megtagadva a cséplés befejezése után 8 nappal nem tették eleget beszoigaltatási kötelezettségüknek.

A tegnapi napon előállították a rendőrségre Burai János Macs 55. útj. Hardicsai Lajos nagyszepesi és Bagi József Elep 136. szám alatti gazdákat, akiket azzal gyanúsítanak, hogy szabotálják a beszoigaltatást. A gazdasági rendőrség erélyes vizsgálatot indított ügyükben.

Lúgkő oldattal leöntötte férfi ismerősét, majd öngyikosságot kísérelt meg egy fiatal leány

A Külsővásár téren járókelők vasárnapi izgatott szóváltásra lettek figyelmesek. Egy férfi és fiatal leány hevesen cívakodtak, majd a leány egy lúgkőoldattal telt üveget előlírta annak tartalmából a férfi arcába öntött. A férfi, akiről később megállapították, hogy Karikás Sándor Külsővásár-tér 7. szám alatti lakos, fejéhez vágta, arca elterült a földalomból. A fiatal leány ezután tovább ment és az üvegben maradt többi maróanyagot öngyikossági szándékból néhány házzal odább megitta.

Néhány perc múlva heves rosszul-lét lépett fel nála, értesítették a mentőket, akik beszállították a klinikára.

A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a leány, Békési Róza Poroszlay út 15. szám alatti lakos valószínűleg féltékenységi civakodás során követett el merénylőket férfismerőse ellen, majd utána végeznit akart önmagával. Állapota súlyos, de remény van életbenmaradására. Karikás Sándor sérülése szintén súlyos.

Négytagú rablóbanda kifosztott egy kertészt

Csonka András konyhakertész, Gát-sor 9. szám alatti lakos feljelentés tett 4 ismeretlen fiatal férfi ellen, akik az állomás mögötti részen rablótámadást követtek el ellene, leütözték, óráját, pénzt elrabolták.

A károsult elmondta, hogy a Déli-éren találkozott össze a négy fiatalemberrel, akik szív-

lyesen meghívták egy pohár pálinkára. Mikor a kocsmából haza akart menni, hozzá csatlakoztak s azt mondták, utközben elbeszélgetnek. Aztán egyszerre körülveték, egyikük hátulról fejbévágta, s mire magához tért vette észre, hogy kifosztották. A tettesek kezrekerítésére megindult a nyomozás.

Veres Pétert kérte kihallgatni a népbíróságon egy parasztró

A debreceni népbíróság dr. Cséke Béla elnöklése alatt működő tanácsa hétfőn tárgyalta Gombás Bálint büszentmihályi parasztró népellenes bűnügyét. Azzal vádolták, hogy 1943-ban az Imrédy-párt vezetőtagja volt, egy másik vádpont szerint 1943-ban, amikor az egyik kocsmában többen az angolgyászok szicíliai partraszállását ünneplétek cigányzene mellett, a mulatozókat internálással fenyegette meg.

Gombás Bálint ügyét a múlt évben a nyíregyházi népbíróság tárgyalta és Gombás Pétert elmentelte. A NOT a felmentést ítélet megemléstette és a debreceni népbíróságot új tárgyalás megtartására utasította.

A mostani főtárgyaláson Gombás előadta, hogy 1932-től kezdődően Veres Péter, Szabó Pál, s. b. parasztrókhöz ha önlonan irodalmi és közirói működést fejtett ki Magyar Vidék címen hetilapot adott ki Büszentmihályon és szociális kérdésekkel foglalkozott, baloldali volt, bírálta az akkori állapotokat. A vádpontokra vonatkozólag azt adta elő, hogy azért korholta a kocsmai mulatozókat, mert dologidő alatt mulattak: azt elismerte, hogy az Imrédy párt tagja volt de nem végzett szervező munkát. Újból kérte kihallgatni Veres Péter honvédelmi minisztert állításaj igazolására. A bíróság több tanút hallgatott ki, Veres Pétert nem tudták kihallgatni, mert nem jelent meg a tárgyaláson. A tanúk nem bizonyították a vádat, mire dr. Jakabinyi Béla népügyész elejtette a vádat, a népbíróság pedig megszüntette az eljárást ellene.

EGYHÁZI nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy Zsilinszky u. 1. sz. Bikabérbház.

Felhívás az iskolaköteles korú gyermekek beírására

A város bel- és külterületén működő nyilvános népi- és általános iskolákban a keiratkozással az 1948-49. iskolai évre, folyó évi szeptember hó 1-én és 2-án délelőtt 8-12-ig és délután 3-6 óráig tartják meg.

Felhívom mindazokat, akiknek gondozása alá iskolaköteles korú gyermek tartozik, hogy a gyermeket nyilvános iskolába frassák be. Be kell írni minden iskolaköteles korú gyermeket, tekintet nélkül testi vagy szellemi fogyatékoságára, vagy arra, hogy gondviselője házi oktatásban kívánja-e részesíteni. Be kell írni azt a gyermeket is, aki előző iskolai évben nyilvános iskolába való járás alól felmentést nyert, vagy nyilvános iskolából kizártak.

Iskolaköteles az a gyermek, aki 6. életévét és év június 30-ig betöltötte és 15. életévét folyó évi szeptember 1-ig még nem érte el. Tehát fentiek szerint az 1933 szeptember 1-től 1942 június 30 között született gyermeket gondviselője köteles beírni népiszkolába, vagy általános iskolába, — ha még a népiszkola osztályait — vagy az általános iskola nyolc osztályát nem végezte el. A beírás elmulasztása súlyos pénzbüntetést von maga után.

Az iskolák államosítása után VKM rendelet alapján iskolakörzetet kellett kialakítani. A jövő iskolai évtől az első osztályba iratkozó és új debreceni lakos iskolaköteles korú gyermek a lakásához legközelebb eső iskolába köteles járni. Tehát a gyermeket csak az illetékes igazgatója veheti fel. Azok a gyermekek, akik a múlt iskolai évben más körzetben levő iskolába jártak a miniszteri rendelkezés szerint szerzett joguknál fogva folytathatják ugyanabban az iskolában tanulmányukat, amelyben tavaly jártak, ha az illető általános iskola az idén ott megnyílt.

DEBRECZEN 4. OLDAL 1948. VIII. 31.

Elfogták a Nagyteplomban elkövetett széklopások tetteseit

Beszámoltunk arról a felhaborító lopásról, melyet ismeretlen tettes a Nagyteplomban követett el. Míg a Nagyteplomban egyik részén folyik az újjáépítési munka, addig az imaterembe besurranó tolvajok több alkalommal összesen 41 székkel elvitt és értékesítette. A rendőrség a tettest Rácz János logialkozásnékülki egyén, Poroszlau út 27. számú lakos személyében előlírta. Rácz beismerő vallomást tett azzal védekezett, hogy elmebeteg. A rendőrség felhívja azokat, akik Rácztól jöni szemüveg vettek a fopott székből, hogy saját érdekükben jelentsek azt be a rendőrség II. em. 87. szobában, vagy Kályintér 17. szám alatt Szencs László felkúszlóknak. Azok ellen, akik önként bejelentik, hogy vásárolták a székekből, nem indul eljárás.

Felvágta ereit

Tóth István 24 éves férfi, Iváros, hadsereg útja 56. alatti lakásán szilveszterkor felvágta ereit. Vér-tócsába fagyva, eszméletlen állapotban találták. Kiszállították a klinikára. Állapota életveszélyes.

Az életunt fiatalember búcsúlevelet hagyott hátra, melyben életuntságát adja tettének okául.

Tehervonat és szekér karambolja Nyulason

A vásártéri MÁV állomás nyulási útjárásiánál az 5661 számú tehervonat mozdonya beleszaladt Molnár János gazdálkodó, bellegelői lakos szekérébe. A gazdálkodó kiugrott a szekérből, a lovak túljutottak a sineken, így sem emberben, sem állatban nem esett kár, a szekér azonban a gázolás következtében darabokra tört. Az ügyben megindult a vizsgálat.

16 éves leány sósavval megmérgezte magát

A Busj utcán egyik lakásban egy 16 éves fiatalkorú leány nagy-mennyiségű sósavval megmérgezte magát. Eszméletlen állapotban találták rá. Kiszállították a belyógyászatú klinikára, ahol kezelést kap. Elmondotta, hogy volégenyével kapcsolatban megsértették és ezért akart véget vetni életének. Állapota súlyos, de remény van életbenmaradására.

Közellátás

Sütőmestereknek lisztkiutalás — Ertesíti a közellátásügyi igazgatóság a hatósági kenyér sítésével megbízott sütőmestereket, hogy 1. évi augusztus hó 31-én 4 (négy) napos lisztkiutalásért jelenkezzenek a közellátásügyi igazgatóság hivatalos helyiségében.

Kenyerjegy elszámolás, — 7. évi szeptember hó 1-én szerdán az A — K betűvel kezdődő nevű sütőmesterek, szeptember hó 2-án csütörtökön az L — Z betűvel kezdődő nevű sütőmesterek az augusztusi kenyérjegy elszámolással elszámolni tartoznak. Elszámolható rendes kenyérjegy 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, pótlójegy: 15—16, 17—18, 19—20, 21*22, 23—24, 25—26, 27—28, 29—30. számú szelvények.

Szeptember hóra érvényes kenyérjegy beváltása. — A hatóság elismertjegy 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. számú rendes kenyérjegy szelvényeire, a 1—2, 3—4, 5—6, 7—8, 9—10, 11—12, 13—14. számú pótlójegyszelvényekre a hatósági kenyér árúsítással megbízott penyéknel és kereskedőknél a megállapított tejadag beszerezhető. 1948. évi szeptember hó 1. és 1948. évi szeptember hó 14-ig.

Szaktariban és környékén szombaton erős földrengést érezték. Több ház összeomlott. Egy ember meghalt, húsz súlyosan megsebesült.

A műncheni feketeiparban az osztrák koronaérmékhez tartozó mintegy 250.000 márka értékű ékszert kihaláltak eladásra.

LEVELEZŐLAPOT Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy-Zsilinszky u. 1. Bikabérbház.

H I R E K

TIED AZ ORSZAG, MAGADNAK ÉPITED!

— **Időjárás.** Mérsékelt szél, kisebb felhőfelvonulások, valószínűleg eső nélkül. A hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Arany Egyszerű Kossuth u. 8. Rákóczi Miklós u. 53., Arpád fejedelem János u. 14.

— **RADIÓMUSOR.** Kedd. Budapest 1. 6.30: Félórás rádió. 7.20: Reggeli zene. 8: Turgeyev halálának évfordulója. 8.20: Hangemlék. 8.30: Izraeli vallásos felvétel. 9: Postaszekercs. 12.15: Kamarazene. 1: Városi vízió. Verses összeállítás. 1.20: Új magyar szerzemények. 2.15: Hangos híradó. 2.30: Ének. 4: Arany kán nepe. Előadás. 4.20: Orgona. 5.10: Hadifogoly. 5.15: Vöröskereszt. 5.30: Szív küsei szívea szívea. 6.45: Világhíradó. 7: Minchenthal Varsói. Előadás. 7.45: Táncezen. 8.30: Közvetítés Londonból. Hegedű-zongoraszonátok. 10.35: Cigányzene. 11: Auguszus hónap rádiókronikája. 11.40: Hangemlék. Budapest 11. Debutan 5: Jazz. 6: Hangemlék. 6.15: Zenei éó utas. 6.30: Modern melodik. 7: A la u hangja. 7.20: Orsz zene. 8.30: A rádió szabadságát. 9.15: Mi van egy mondat mögött? 9.30: Fuhát a do go. zónak. Közvetítés az amerikai archa zából. 9.40: Táncezen. 10.30: Dala.

— **A Rex-gyár dolgozóinak Dolgozók Iskolájában a rohammunkának egyik legszebb eredményét érték el.** Gyógyyszerész és vegyes ipari katonával és más fizikai- és értelmi- ségi dolgozóval együttműködve az iskolát példásan rendbehozták. Szinte egymással versengtek itt is e derék dolgozók, hogy men- nel jobban és mennél többet ad- nak a helyreállítási munkában is a demokráciának. Ok már meg zok- tak ezt, hiszen a gyárban is szak- májuknál a gyógyszer készítésnél feltétlenül kiváló minőségi mun- kát végzik, nem maradnak azon- ban el mennyiségben sem, hiszen 140.5 százaléknál tartanak a terv előirányzatot felülmúlva.

— **A Munkaerőnyilvánartó (Közmunka) Hivatal** Burgundia ut- ca 1. sz. alól Sas utca 4. sz. alá költözött. Felek fogadása reggel 5—11 óráig.

— **Dolgozók általános iskolája a Csapókerületben.** Azok a felköttek, akik a népiszkola negyedik osztá- lyát elvéggezték, most 10 hónap alatt a négy középiszkolának meg- felelő VIII. osztályos általános is- kolai bizonyítványt is megszerel- hetik a csapókerületi állami általá- los iskolában. (János utca 86.) Előkészítő tanulás hetenként háromszor lesz az esti órákban. Je- lentkezni lehet szeptember 10-ig az iskola igazgatójánál. A tan- folyam teljesen díjmentes.

— **Az állami ipari leányközépis- kolában** (volt városi) felvételi vizsgák augusztus 31-én, a beírás- ok szeptember 1-én és 2-án lesz- nek. A tanítás szeptember 6-án kezdődik.

— **KÖZSÉGI Nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy-Zsilinszky u. 1. sz. Bikabérbáz.**

— **Az Állami Svecits-intézetű Leánygimnázium** közli az érdekel- tekkel, hogy augusztus 31-én, ked- den javítóvizsgát tart. Minden javító vizsgázó tanuló hozzon 30 forintot magával. Beiratás szeptem- ber 1-én és 2-án lesz. Igazgató.

— **A Fazekas Mihály gimnázium** ma délután fél 5 órakor szülői ér- tekezletet tart. A szülőket meg- hívja az igazgató.

— **Az áll. ipari leányközépis- kolában** (volt városi) augusztus 31-én délután 4 órai kezdettel szülői ér- tekezlet lesz, amelyre az érdekel- tülöket meghívja az iskola igaz- gatósa.

— **Dr. Leitner** hazatért. Bel- orvosi rendelést megkezdte Szé- chenyi u. lakásán.

— **A Magyar Vöröskereszt Tu- dósító Iroda,** Széchenyi u. 15. Ke- resztük dr. Hoffmann Dezső deb- receni környéki orvos hoztatóz- zóit. Egy névtelen hozzájárulás fényképe megtekinthető. Levél át- vétel véget jelentenek: Ker- tész Sándorné, Sulayk Eszter, F. Nagy István és Csirkés Ferenc levezetője. Válaszok levelező- lapok kaphatók. Hadifoglyaink részére levelezőlapokat további- rádióutakat felvesz a Ma- gyar Vöröskereszt Kutató és Tu- dósító Iroda, Debrecen. Széchenyi utca 15.

— **Uj államügyészek.** Az igaz- ságügyminiszter dr. Garancsy Mi- hály járásbírói jegyző, debreceni népművelési debreceni állam- ügyészsé, dr. Pásztor István deb- receni törvényesbírói jegyzőt nyír- egyházi államügyészsé kinevezte.

— **Gyógynevelési iskola** Mik- lós u. 23. sz. Beiratás szeptember hó 1-én és 2-án, szülői értekezlet szeptember 2-án délután 6 órakor. Tanítás kezdete Vágóhid u. 1. sz. szeptember 6-án reggel 8 órakor.

— **Mátészalkán vasárnap lelep- lezték Zalka Máté** magyar szabad- sághős emlékművét annak az is- kolának a falán, ahol Zalka Máté tanulóéveit töltötte.

— **A Gyakorló Gimnázium** álta- lános iskola V. osztályában beírás előjegyzetteknek s néhány üres helyre szeptember 1—2-án 8—12 óráig.

— **Ingyenes tanulási lehetőség felöltöttek.** Demokratikus kor- mányzatunk legújabb rendelkezé- se szerint a négy középiszkolai végzettséggel teljesen egyenlő ér- tékű általános iskolai V—VIII. osztályos tanulmányoknak ingye- nes elvégzését, illetőleg megszer- zését teszi lehetővé a f. évi szeptem- ber hó első felében megoyfó egyéves előkészítő esti tanul- yam. A leányutcai áll. általános leány- iskolában szervezendő előkészítő tanfolyamra jelentkezőknek olyan 16 éven felüli dolgozó nők, akik- nek legalább népiszkolai IV. osztá- lyos bizonyítványuk van. Jelent- kezés legkésőbb szeptember hó 10-ig eszközölhető. Bővebb felvil- ágosítással szolgál az áll. áll. le- ányiskola igazgatója. Leány utca 2. sz. a.

— **A nagyerdei termál fürdő** szeptember 2-től kb. szeptember 16-ig — festési munkálatok miatt — zárva lesz. Ezen idő alatt az iszappakolás is szünetel. Fürdőve- zelő.

— **Az állami körzeti szakirányú iparostanonciskolában** a beírások szeptember 1-én és 2-án lesznek. A tanítás szeptember 6-án kezdő- dik.

— **A Hajdúmezei Földhivatal** műszaki osztálya értesíti mind- azoa házhelyigénylőket, akik a Földhivatal határozataival a Had- házi út, Sámsoni út, Apafája erdő déli határa által körzár területen házhelyjuttatásban részesül- nek, hogy a házhelyek műszaki költé- ségek befizetését a Földhivatal műszaki osztályán Vármegyeháza sz. 7. minden nap 12 és 2 óra kö- zött hivatalos nyugtával igazol- ják. Műszaki osztály tájékoztatá- sui közül, hogy a házhelyek mű- szaki költésze 1 q búzának meg- felelő 60 Ft. Aki házhely műszaki költésze 1947. évi július hó 1-ig Ft-ban eszközölt befizetésé- ket, annak részére a befizetett összeg 1 q búza = 40 Ft alapon lesz elszámolva. A hiányzó össze- get 1 q búza = 60 Ft alapon kell befizetni. A műszaki költések igazolása a városi Adóhivatal ál- tall kiállított nyugtával történik. Hajdúmezei Földhivatal műszaki osztálya.

— **Csendelt az Arpád-téren.** Vadász Róza Arpád-tér 9. szám alatti lakos feljelentést tett Szat- mári Márton Arpád-tér 17. lakos kárpitorsegéd és Horváth József Csillag utca 71. lakos zenész ellen, akik megtámadták botrányos je- lenetek közben vérsére verték. A rendőrség megindította az ügy- ben a vizsgálatot.

— **Pinceüzet** jelentettek a fő- öltöknak. A Ságvári utca 10. sz. alatti a pincében favágás közben a gyertyától tüzet fogott a fa- anyag és nagy lánggal égni kez- dett. A tüzet hamar eloltották, a kár jelentéktelen.

— **Ory Sándor** szabó műhelyét (ismét megnyitotta. Debrecen, Piac u. 42 (udvarban) — Hangya-palota mellett.

— **DR. NAMÉNYI GYULÁNE** GYORSIRÓ-GÉPIRÓSKOLÁJA- BAN SZEPTEMBERTŐL KEZDŐ TANFOLYAM. PIAC U. 58. LI- NOLEUM-HÁZBAN.

— **Pigniczky István** chronometer és műorás Piac u. 69. (Megyeha- zai szemben).

— **Eveken át revolvér rejté- tett, hogy öngyilkos lehessen.** A debreceni államügyészségre leg- verrejelgetés miatt beállították Bíró Antal 46 éves cipész, hajdú- szoboszlói lakó t. A vád szerint éveken át pisztolyt rejtett el és tartott magánál és a törvényes fel- hívások ellenére sem szolgáltatta be. Bíró Antal kihallgatása során előadta, hogy 1945-ben a Magyar Fegyverárban dolgozott és ott sze- rezte a pisztolyt. Aldaltan a alái életét él és többször elhatározta, hogy öngyilkos lesz, — hogy tet- tet végrehajthassa tartotta meg a revolvért. A múlt nap kiment a te- metőbe és anyja sírján akarta el- követni az öngyilkosságát. Úkőz- ben betért az egyik kocsmába, hol beborozott és ittas állapotban ú- közben előranton a revolvért; amit az őt zomog rendőr észrevett; a revolvér eközbe, Bíró eláll- lította. Bíró ellen engedély nélküli fegyvertartás miatt indult meg az eljárás, az enyhítő körülmények miatt nem kerül a rögtönfőbíró- ság elé.

MEGHÍVÓ

A Debreceni Vas- és Rézbütor- gyár Rt. évi rendes közgyűlést 1948 szeptember hó 15-én délután fél 6 órakor Debrecenben a gyár- telep irodahelyiségében tartja meg, melyre a társaság részvényeseit tisztelettel meghívjuk azzal, hogy az alapszabályok 21. §-a szeri- et részvényeiket szelvényekkel együtt a társaság pénzárány (gyár- telep) 8 rappal a közgyűlést meg- előzően helyezzük letebe. Az évi mérleg és az erre vonatkozó ösz- szes adatok társaságunk üzleti he- lyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

— **Tárgysorozat:** 1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 2. 1947. évi zárszámadás előterjesz- tése, a mérleg megállapítása. 3. Felmentvény megadása iránti in- tőzkedés. 4. Esetleges indítványok. Debrecen, 1948. évi augusztus hó 31-én. Az igazgatóság.

— **Mérleg:** Vagyon: Telek 24.201, Épületek 110.838, Berendezés 2183.40, Gépek 22.030.40, Pénztár 2701.33, Postatakarékpénztár 28.70 Áru 103.861.17 Követelések 9316.93 1947. évi veszteség 10.517.64, ösz- szesen 286.008.63. — **Teher:** Réz- vélytőke: 150.000. Rendes tartalé- kalap 39.484.04, Rozkntsegély- alap 15.000, Tartozások 37.720.10, Átmeneti tételek 13.476.24, Köl- cson 30.328.25, összesen 283.008.63.

— **Eredmény:** Veszteség: Leírások 3536.36, Illetményadó 9118, Adó 18.202.63, Munkabér 78.785.68, Úz- leti költség 6874.62, Tiszfízetés 16.340.50 forint, Betegséggyógydíj 17.209.96, Utazásköltség 180.60, Házköltség 9339.47, Adomány 327, Biztosítási díj 981.40, Perköltség 300, Felügyelőbizottsági díj 600, Üzemköltség 21.603.34, összesen 183.402.56. — **Nyerés:** Számlal- leték 21.55, Áru 172.863.27, 1947. évi veszteség 10.517.64, összesen 183.402.56.

— **A református gyermeküdte- tésékkel** kapcsolatos beadott ok- mányok nagy része vi száerkezett és átvethető ma kedden d. u. 6—7 óra között a Kálvin tér 17. sz. alatti lévő Baltazar teremben.

— **Csendelt az Arpád-téren.** Vadász Róza Arpád-tér 9. szám alatti lakos feljelentést tett Szat- mári Márton Arpád-tér 17. lakos kárpitorsegéd és Horváth József Csillag utca 71. lakos zenész ellen, akik megtámadták botrányos je- lenetek közben vérsére verték. A rendőrség megindította az ügy- ben a vizsgálatot.

— **Pinceüzet** jelentettek a fő- öltöknak. A Ságvári utca 10. sz. alatti a pincében favágás közben a gyertyától tüzet fogott a fa- anyag és nagy lánggal égni kez- dett. A tüzet hamar eloltották, a kár jelentéktelen.

— **Ory Sándor** szabó műhelyét (ismét megnyitotta. Debrecen, Piac u. 42 (udvarban) — Hangya-palota mellett.

— **DR. NAMÉNYI GYULÁNE** GYORSIRÓ-GÉPIRÓSKOLÁJA- BAN SZEPTEMBERTŐL KEZDŐ TANFOLYAM. PIAC U. 58. LI- NOLEUM-HÁZBAN.

— **Pigniczky István** chronometer és műorás Piac u. 69. (Megyeha- zai szemben).

— **Eveken át revolvér rejté- tett, hogy öngyilkos lehessen.** A debreceni államügyészségre leg- verrejelgetés miatt beállították Bíró Antal 46 éves cipész, hajdú- szoboszlói lakó t. A vád szerint éveken át pisztolyt rejtett el és tartott magánál és a törvényes fel- hívások ellenére sem szolgáltatta be. Bíró Antal kihallgatása során előadta, hogy 1945-ben a Magyar Fegyverárban dolgozott és ott sze- rezte a pisztolyt. Aldaltan a alái életét él és többször elhatározta, hogy öngyilkos lesz, — hogy tet- tet végrehajthassa tartotta meg a revolvért. A múlt nap kiment a te- metőbe és anyja sírján akarta el- követni az öngyilkosságát. Úkőz- ben betért az egyik kocsmába, hol beborozott és ittas állapotban ú- közben előranton a revolvért; amit az őt zomog rendőr észrevett; a revolvér eközbe, Bíró eláll- lította. Bíró ellen engedély nélküli fegyvertartás miatt indult meg az eljárás, az enyhítő körülmények miatt nem kerül a rögtönfőbíró- ság elé.

KÖZGAZDASÁG

A termelési bizottság értesíti a gazdaközönseget, hogy akik zán- tási hitelt óhajtanak igényelni azok a term. biz. hivatalos helyiségében jelentkezzenek. Megjegyezzük, hogy zántási hitelt csak azok kap- nak, akiknek régi zántási hitelük nincs. Ugyancsak felhívja a term. biz. a gazdák figyelmét, hogy a szőlősgyék megzúntatá ére a szükséges intézkedéseket azonnal tegyék meg mert a rendelkezést nem teljesítők ellen kihágási eljá- rás folyamatba lesz téve.

— **Közírré teszi a város javadalmi hivatala,** hogy az 1948. évi tava- zi használatösszeírás alkalmával felvett jóságok után az 1948. évi telvezzállat díj és fedeztetési díj a lötenyészési hozzájárulási díj valamint az igás jóságok és gép- erei új járművek után a köz égi köz- munkaváltásdíj, valamint az eb- adó kivételre elkészült és azt a vá- rosi számvéveség hilestítette.

— **Az érvényesített főkönyvek** 1948 szeptember hó 1. naptól 1948. évi szeptember hó 15. napig 15 napig közszemlére vannak kitéve a java- dalmi hivatal 60—62. számú szobá- jában.

— **Felhívja a forgalmi adóhivatal** a ló, tehén, ökör, tinó, bivaly, ő z- vér, számar, eb és gépjárművek tu- lajdonosait, hogy a főkönyveke a közszemlére való kitétel ideje alatt tekintés meg, mert az esetleg sé- relmes kivételek ellen a felebbe- zések beadására vonatkozó felvil- ágosítást mindenki a hiva altól megkaphatja.

— **A kivett díjak** azonnal fizelen- dők. A közszemlére való kitétel u- nani befizetéseknél a hivatal kö- teltes a törvényben előírt késede- mi kamatokat felszámítani. Nem fi- zetők ellen, minden további felhí- vás nélkül a végrehajtási eljárást a javadalmi hivatal folyamatba fog a tenni.

Javadalmi hivatal.

Anyakönyvi hírek

— **Születések.** Nagy István ács- mester Keresztész u. 9. leány Er- zsebet. Gál János Máv kalauz Tóth Arpád u. 19. leány Erzsébet. Kosi- na Mihály földműves Elep 131. fiú L. jos. Gerő János kertész Szab- oles u. 12. fiú János. Védits Fri- gyés cukrászegéd Csapó u. 25. leány Márta. Frank István Máv. munkás Eösvös u. 16. leány Ju- liánna. Szlovák Béla üvegkeres. Csapó u. 59. leány (lkek) Mária és Erzsébet. Kapusi Gábor földm. Elep 79. leány Magda. Pálpi La- jos aztaloszegéd Csokonai u. 78. fiú Béla. Kovács József földm. Elep 134. fiú József. Tóth András koresmáros Kassa út 33. leány Ju- dit.

— **Eljegyzések.** Szőke Sándor máv. előjáró és Szilasi Irén. Hegedűs Sándor gyári munkás és Csánk. Róza. Winkler István rendőr és Kovács Katalin. Fehér Magdolna. Ver- rebélyi Gyula rádió táviráz és Arató Katalin Erzsébet. Haran- gozó Mihály máv. lakatos és Ke- régyártó Ilona. Kiss László ker- segéd és Kovács Mária Katalin. Arany István férjiszaboszegéd és Földi Erzsébet.

— **Halálozások.** Kovács István 63 éves, Mészér u. 20. Hodosi Piroka 7 éves, menhelyi gondozott. R. sz. Pál máv. nyugdíjas 60 éves. Szol- nai Béla máv. munkás 36 éves. Magyar János kórházi mütős 29 éves, Magoss György tér 19. Vass József 59 év s Gyula-tag. Lie- ner Emánuel 75 éves Debrecen. Bella Edit 5 hósp s menhelyi ápolít. Patelenzky Mihály 2 éves, Kossuth u. 60.

— **Gyorsírást, gépirást** tanuljon a Simai gyorsíróiskolájában. Piac utca 73.

Varrógépjét vegye és javítsa szaküzletben Horváth Tihamér

— Hunyadi-u. 19. —

— **Vegyen iskolai típus cipő.** Piri cipőüzletben, Csapó u. 41.

— **Minden héten** lehetőleg szer- dág vásárolj meg toto szelvényet- det.

Megnyílik az elagótt cipész és csizmadia iparosok közös műhelye

— **Az előregedett cipész- és csiz- madiaiparosok** szeptember 1-én megnyílik a „Meteor” mozgó pia- celhelyiségében közös műhelyük. Ezután is felkéri a dolgozó tár a- dalmat, hogy javítási és egyéb munkával támogassák őket. Az elagótt iparosok kintán anyagból pontosan végzik munkájukat, mert tudják azt, hogy a dolgozóknak ma még nincs három-négy pár láb- belije, hogy hosszabb időn át vár- janak a munka elkészítésére. Az elagótt cipé ziparosok munkakö- zössége felhívja már belépett tag- jainak és az ezután belépni szán- dókóknak figyelmét, hogy ma, kedden délután 5 órakor gyűlést tartanak a „Meteor” pincében levő műhely helyiségében. A gyűlés tárgya a munka megindítása, a je- lenlegi vezetőség lemondása és új vezetőség megvála zása. Az el- vezetés tagjai egy óráva a gyűlés kezdete előtt jelennek meg.

Szabad kenyér a fővárosban

— **A szabadkenyér** premierje a főváros minden intézkedést meg- tett. A közégi kenyérgyár 5 va- gon szabadkenyeret sütött az első napra és 500 ezer drb szabad bu- cit, amelynek minősége azonos a jegyes buci minőségével.

— **A kenyér** minőségének javítá- sára az országos lisztikészleti ál- lomás kísérleteket folytat olyan lisztkeverék arány alkalmazására, amely kiküszöböli minden panaszt és jobb kenyeret állít elő a dolgo- zók részére.

— **Gyilkos hűhullám** Ameriká- ban. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok nagy részén uralkodó rendkívül hőseg áldozat- tainak száma vasárnapra 150-re emelkedett. Magában Newyorkban 26-an halak meg a hősegőtől. New- yorkban a hőmérséklet 38 fok Cel- sius körül van.

— **Arverési hírdelmény.** Elárve- rezek Debrecenben Rákóczi u. 16. sz. alatti Fiat gyárműnyű teher- autót 2000 forint becsértékben 1948 augusztus 31-én délelőtti 11 órakor. Király Béla bírósági vég- rehajtó.

Gyászrovat

— **Szívünk mélyeseg fájjalma,** va iudájuk, hogy
Cs. Kovács Istvánné
Demeter Margit
39 évében elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a köztemető 2/b ravatalozójá- ból. Gyászolják: szülői ter, e- egyetlen kislány, testvér, ezüci testvére szogobaga. Lakás Me- ter u. 21. Engesztoló szent mise szerdán 8 órakor. Bartha végel.

— **Fájdalmat jelentjük,** hogy
Rischt Pál
MÁV nyugdíjas
64 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 óra- kor lesz a köztemető 11/b. rav- atalozójából. Gyászolják: bána- tos feleség, g. emekel, unokái, testvérei, menyét, kereszt- gyermekei, jobarági és kiter- jedt rokonaga. Lakás Csap u. 40. Dankó temetkezés.

— **Fájdalmat jelentjük,** hogy
Özv. Berkó Lajosné
Tóth Zsuzsanna
72 éves korában elhunyt. Te- metése kedden délután 4 óra- kor lesz a köztemető 2/b rav- atalozójából. 1934-ben elhunyt férje mellé. Gyászolják: gyer- mekei: Miklós, István, Leona, ge- ves, gyermekeivel, Katalin, La- jável, testvérei, rokonaga. La- kás: Htvézer u. 49. Dankó te- metkezés.

— **Fájdalmat jelentjük,** hogy
Matusék Gyula
testősegéd
62 éves korában váratlanul el- hunyt. Temetése szerdán 3 óra- kor lesz a 2/b ravatalozó te- rembő. Gyászolják: bána- tos felesége, gyermekei, menyé, ve- jei, leányának vőlegénye, uno- kái, sógorai, sógoronő család- jakkal, rokonaga, kártarsai, jobarági. (Gyászlap helyett 18) Lakás: Vágóhid 11. Gebauer rendezi.

